

Logické chyby

Kategorie:

- [Blog NTT](#)

Od Petr Jalůvka - 2. Březen 2011

Pojednání o logických chybách v debatě nám představuje člen NTT Matěj Pilát.

Ve většině debat, které rozhodují, se vyskytne nějaká logická chyba - ať už se debatěři odvolávají na názor většiny, či používají vyvracení stylu "ocitneme se na šikmé ploše". Cílem tohoto blogu je ukázat vám, jak logické chyby vypadají, protože pak je budete moci odhalit v argumentaci soupeřů, a sami se jim vyvarovat. Ve skutečnosti je logických chyb tolik, že jsem musel tuto metodiku rozdělit do více částí – to znamená že se můžete těšit na pokračování. O logických chybách, které se týkají příčinné souvislosti (obrácená kauzalita, společná příčina) jsem pojednával v blogu [o kauzalitě](#), takže zde se nebudu opakovat - možná jen něco pro zasmání pro ty, kteří umí anglicky : .

Irelevantní argumentace :

Aby byl argument platný, je třeba donést důkazy, které ho podporují. Argumentace za použití logických chyb v této kategorii toto nedělá - přednáší důkazy a tvrzení, které jsou irrelevantní pro dokázání platnosti/neplatnosti argumentu.

Osobní útok (ad hominem) - Velmi častá logická chyba (naštěstí ne v debatě) - mluvčí útočí na toho, kdo pronesl argument, místo na argument samotný.

- a) Pepa: "Potraty jsou špatné – je to v zásadě vražda." Franta : "No jasně, že to říkáš, jsi přeci kněz – tvé argumenty ohledně tohoto tématu nemá vůbec cenu poslouchat."
- b) Klasické a známé - "Ty jsi ještě příliš mladý, abys tomu rozuměl."

Argumentace zdrojem (genetic fallacy) - Je obdobná argumentaci ad hominem – tvrdíme, že je něco pravdivé/nepravdivé jen kvůli tomu, odkud to pochází.

- a) Maminka mi tvrdila, že existuje ježíšek, proto určitě existuje.
- b) Eugeniku provozovali nacisti, tudíž musí být špatná.

Dovolávání se tradice (appeal to tradition) - tvrdíme, že něco je dobré (pravdivé) jen proto, že se to tak dělá už dlouhou dobu.

- a) Náboženství existuje už tisíce let, zatím co ateismus se vyvinul poměrně nedávno.
- b) V nějaké formě tudíž náboženství bude pravdivé, přeci se ty generace lidí před námi nemohli všichni mýlit.

Dovolávání se veřejného mínění - tvrdíme, že něco je správné jen proto, že si to myslí většina lidí.

- a) Většina lidí v Evropě si myslí, že nošení barek je škodlivé. Z toho vyplývá, že škodlivé být musí a měli bychom ho zakázat.
- b) Většina lidí na světě věří v Boha. Tudíž Bůh musí existovat.
- c) V ČR se nejvíce pije Plzeň - je tedy jasné, že je to nejlepší pivo.

Dovolávání se nevědomosti (appeal to ignorance) - Mluví tvrdí, že pokud není dostatek důkazů o opaku, pak platí jeho stanovisko. To, že se nedá dokázat opak ještě neznamená, že je dané stanovisko správné (většinou se totiž také nedá dokázat).

- a) Lidé se dlouhou dobu snaží dokázat existenci Boha a doposud se jim to nepovedlo. Z toho vyplývá, že Bůh neexistuje, protože kdyby ano, dávno by jeho existence byla prokázána. (Stejně tak ovšem se nikdy nepodařilo dokázat neexistenci Boha).

Útok na emoce - namísto snahy o prokázání pravdivosti svého tvrzení se snažíme působit na emoce posluchačstva a přesvědčit je tak.

- a) Lidé snažící se prosadit zákazy potratů ukazují obrázky plodů, ve snaze vyvolat soucit - ovšem tím nikterak nedokazují správnost svého postoje.
- b) Měl bych na vysvědčení dostat za 1 - pokud nedostanu, tak mě nevezmou na střední školu.

Dovolávání se přirozenosti - tvrdíme, že je něco v pořádku jen proto, že je to přirozené.

- a) Je normální závidět. Tudíž na závisti není nic špatného.

Špatná analogie - tvrdíme, že A a B jsou si podobné, tudíž když má A nějaké vlastnosti, tak by je mělo mít i B. Analogie se v debatě používají velice často a je to právě podobnost A a B, která je činí špatnými/dobrymi.

- a) Pistole jsou podobné jako kladiva – oboje obsahují železo a obojím jde zabít člověk. Tudíž pokud jsou kladiva legální, měly by být legální pistole.
- b) Alkohol je tvrdá droga. Heroin je tvrdá droga. Pokud je legální alkohol, měl by být legální i heroin. (je třeba si uvědomit, že kromě problémů s podobností tato analogie pokulhává i v dopadu – nikde totiž není řečeno, že je správné, že je alkohol legální, zde se vracíme na dovolávání se tradice).

Překrucování (Reductio ad absurdum, straw man) - jedná se o jednu z nejčastějších logických chyb vůbec. Spočívá v tom, že debater překroutí to, co druhá strana říká a pak útočí na překroucený argument, namísto na původní tvrzení oponenta.

- a) "Lidé, kteří jsou proti potratům, nemají žádný respekt k ženským právům - chovají se k nim, jako by to byly jen stroje na výrobu dětí. Protože takhle ženy nesmíme vnímat, potraty musí být povoleny"

- b) "Zastánci potratů si myslí, že je v pořádku spáchat vraždu. Protože naše společnost vraždy nesmí uznat, potraty bychom měli zakázat.
- v obou případech došlo k radikalizaci tvrzení oponenta a následně útoku na radikální tvrzení, namísto tvrzení původního (v druhém případě navíc byla použita špatná analogie).
- c) A: " Vláda by měla liberalizovat zákony omezující pití piva". B: " Ne, každá společnost, která umožní neomezený přístup k návykovým látkám se rozpadne a lidé přestanou pracovat".
- d) A: " Vláda by měla dávat více peněz na chudé." B: "Ne, vědecké studie ukazují, že když vláda zvýší sociální dávky, tak to chudým nepomůže a peníze utratí za alkohol."
- v prvním případě došlo ke generalizaci tvrzení (mluvčí chtěl liberalizovat pití piva, ne všechny návykové látky), v druhém zase k vybrání pouze konkrétního případu (mluvčí chtěl dávat více peněz na chudé, to neznamená nutně zvyšovat sociální dávky).

Tak to by pro dnešek stačilo - příště se zaměřím na logické chyby založené na špatné práci s předpoklady a špatném vyvozování závěrů. A rada na závěr - logické chyby jsou špatné, nedělejte je. Pokud je někdo použije proti vám, dejte mu to sežrat.